

TLAČOVÁ SPRÁVA

Autor, titul výstavy: Ľudovít Hološka: **Denník koloristu**
Miesto konania: Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici, Sadová 619/3, 905 01 Senica
Kurátorka: Ivana Moncoľová
Otvorenie výstavy: **22.9. (piatok) 2023 o 17.00**
Trvanie výstavy: 22.9. (piatok) 2023 – 19.11. (nedeľa) 2023
Vernisáži predchádza osadenie „kolieska“ na Záhorácku stenu slávy Ľudovítovi Hološkovi
22.9.2023 (Pia) o 16.00
MsKS Nám. oslobodenia v Senici

Výstava v GJK v Trnave:

Autor, titul výstavy: Ľudovít Hološka: PUTOVANIE (S) MAĽBOU
Miesto konania: Galéria Jána Koniarka v Trnave, Zelený krížek 3, 91701 Trnava
Kurátor: Marián Zervan
Otvorenie výstavy: 14.9. (štvrtok) 2023 o 18.00
Trvanie výstavy: 14.9.2023 – 5.11.2023

Retrospektívny projekt, v rámci ktorého bude v GJK v Trnave a ZGJM v Senici komplexne zhodnotená maliarska a kresbová tvorba autora. Súčasťou oboch výstav je vydanie rozsiahlej monografie Ľudovíta Hološku.

Záštitu nad výstavami prevzal Jozef Viskupič, župan Trnavského samosprávneho kraja.

Výstava „Denník koloristu“ je prvou obsiahlou výstavou prezentujúcou rozsiahle kresliarske diela na papieri autora Ľudovíta Hološku (1943). Konvolút prác obsahuje kresby od raných stredoškolských čias, cez vysokoškolské, kresby voľné – ktoré častokrát smerovali ako myšlienkový základ k realizácii maľby na plátne, ilustrácie kníh, kresliarske denníky – záznamy z okolia a podnetov svojho bydliska, prípravné kresby určené na prenos tvarov a základných čiar na plátno ako príprava na maľbu, topografické denníky z dovolenky, alebo z umeleckých sympózií najčastejšie z Poľska, kresliarske denníky ako mentálne mapy sumarizujúce výstavy, ktoré Hološka videl počas svojho života vo svetových galerijných inštitúciách, denníky – náčrtníky stále opakovaného motívu tela, kresby pílkou do tvrdej drevenej dosky.

Vymenovanie všetkých týchto aspektov prác na papieri, kresby v Hološkovej tvorbe je náležité a na vnímanie rozsahu jeho tvorby dôležité, najmä ak sa snažíme navnímať viac ako šesťdesiatročnú kariéru výtvarného umelca, možno všeobecne známeho ako tvorcu v médiu maľby na plátne. Výstava je reprezentatívnou prehliadkou jeho tvorby, ktorá sa uskutočňuje k jeho životnému jubileu. „Chcem nájsť pravidlo, aby som sa ním už nemusel zapodievať, aby som sa oslobodil. Zostal som len pri uvedomení si tohto chcenia. ... Hneď na začiatku zaujatie som dospel k názoru, že všetko musím vyriešiť najprv škrvnou, čiarou. Preto kreslenie skúšam počas celého obdobia“. (1971, citované z Ľudovít Hološka: Denníky 1967 – 1990)

Exaktnejším odhalením väčšieho množstva Hološkových kresieb nachádzame obsiahly konvolút diel, ktoré majú rôznu povahu, zámer, ako ich autor artikuluje a zároveň aj neartikuluje vo svojej tvorbe, niekedy sa nachádzajú v zbierkach verejných galérií, kde sa v priebehu 20. storočia čiastočne udomácnili. Menej sa však vyskytovali na kurátorovaných výstavách. Pritom Ľudovít Hološka ako autor poníma kresbu

a práce na papieri ako základ svojej voľnej tvorby, ktorá silne implikuje (niekedy aj po rokoch) existenciu maľby na plátne.

Ľudovít Hološka sa viaže ku kresbe, predovšetkým k čiare, ako sám hovorí. Robí tak nielen ako bývalý študent (prof. J. Mudrocha na Vysokej škole výtvarných umení), ale aj voľný tvorca, častý ilustrátor básnických zbierok, ale aj ako dlhoročný pedagóg, ktorý učil kresbu, ale aj viedol maliarsky ateliér a všeobecne pôsobil na troch vysokých školách v Trnave, v Bratislave, v Banskej Bystrici.

Jeho tvorbe dominuje čiara a škvrna (zložená z farebného spektra farieb) na materiáli ako papier, kartón, súbor papierov v skicári, drevo, plátno. Asi je dobré spojenie čiary a farby nevyhnutné vypichnúť. Ľudovít Hološka ide totižto v intenciách modernistickej tvorby obrazu, kde kresba – hľadanie tvaru, hľadanie farby a farebnej kombinácie je naplnením cesty k videnému (istému vnútornému videniu). K jeho modernistickému prístupu patrí aj fenomenologický aspekt, ktorý zviditeľňuje normálne okom nepostrehnutý podnet v samostatnej autorskej vízii. Okrem čiary, kresby je pre Hološku ako tvorca dôležitá farba. Farba určuje výsledok kresby na papieri a je skôr spojením voľného ťahu ceruzou alebo uhlíkom spolu s farebnou škvrnou. Testovanie farebnosti na okraji papiera, (alebo na zadnej strane skicára) poprípade kartónu vo forme rôznofarebných škvŕn vo farebnom spektre (rozložení farebných tónov miešanej farby do tonality základných farieb), akási skúška zvoleného farebného slovníka /spektra, nazýva on sám s nadsázkou vo svojej internej umeleckej reči ako „denník koloristu“.

Pre Ľudovít Hološku bola kresba na papieri dôležitá od detstva, cez stredoškolskú mladosť, až po akademické nároky na zvládnutie proporcií tela. V transformatívnom vysokoškolskom období na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, teda hlavne ku jeho koncu nabrala však voľný, otvorený charakter, nie ako záznam idey, ale ako záznam ideálneho dialógu medzi autorovým okom/videním, rukou, a farbou, tvarom. To, či bolo toho „ideálneho“ dialógu dosiahnuté, reflektuje autor Hološka až po dokončení tak, že tému, vizuálny vnem opakuje nanovo najčastejšie aj viac ako dekádu, niekedy aj celý svoj maliarsky život. Pri otázkach prečo, odpovedá tak, že po dokončení má pocit, že by to mohol spraviť ešte lepšie. Jeho opakované ťahy ceruzou alebo uhlíkom, možno tušom, belobou, potom vstupovanie farby do výsledku je hlavne „rezonančnou plochou“ pre autora, ako aj pre diváka.

Výstava predstavuje rôzne Hološkove prístupy k tvorbe na papieri, práci s linkou, ceruzou a farbou, ako aj jeho opakované cesty k tvorbe obrazu.

Ľudovít Hološka (* 18. september 1943, Jablonica)

je slovenský maliar, kresliar, ilustrátor, teoretik obrazu a vysokoškolský pedagóg.

V rokoch 1958 – 1962 absolvoval Školu umeleckého priemyslu, 1962 – 1968 Vysokú školu výtvarných umení, odbor-maľba v Bratislave u prof. Jána Mudrocha, 1990 doc., 1995 sa stal profesorom. V rokoch 1968 – 1974 bol umelcom v slobodnom povolání, 1974 – 1986 odborným asistentom na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského Trnava, (1986 - 1988) odborným asistentom na Fakulte architektúry Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, (1988 - 2008) odborným asistentom, doc., prof. na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, (1994 – 2001) profesor na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave, od 2001 prof., prodekan na Fakulte výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, kde v roku 2021 ukončil svoju pedagogickú činnosť.

Jeho maľby a kresby sú súčasťou zbierok viacerých verejných galérií (aj v Stredoslovenskej galérii v Banskej Bystrici), ilustroval viac ako 80 knižných titulov, je autorom výberu textov o výtvarnom umení Vrstvy tvaru (1986), monografie Alexander Ilečko (1998), článkov v periodikách Romboid, Výtvarný život, Profil a i. Člen Spolku výtvarníkov Slovenska. Venuje sa svojej autorskej tvorbe v médiu maľby, kresby, denníkových záznamov, v knižnej ilustrácii. Bol pedagógom mnohých významných umelcov-umelkyní vyštudovaných na Slovensku. Celoživotne sa zaoberá výtvarným videním a znakovými asociáciami v maľbe a obraze. Venuje sa aj kurátorskej činnosti, písaniu o umelcoch a ich diele. Svojimi textami prispel napríklad do monografie o diele Jána Bergera (RECO, 2014) a Rudolfa Filu (GMB, 2016). Žije a pracuje v Jablonici.